

A SZEGEDI TUDÓS AKADÉMIA BEMUTATÁSA

A magyar tudományos élet szempontjából 2012 fontos év volt. Ekkor ünnepeltük a világhírű magyar tudós, Szent-Györgyi Albert Nobel-díjának 75. évfordulóját. A megemlékezés-sorozatra kilenc Nobel-díjas kutató érkezett Szegedre, hogy tisztelegjen a világhírű szegedi kutató emléke előtt. A konferencia ideje alatt a Nobel-díjas kutatók ellátogattak a város vezető gimnáziumaiba és találkoztak az egyetemistákkal is. Az itt lefolytatott élvezetes beszélgetések üzenete egyértelmű volt: a diákság továbbra is rendkívül fogékony az intellektuális minőség iránt.

A sikerből kiindulva a szervezők 2013. januárjában létrehozták a **Szegedi Orvosbiológiai Kutatások Jövőjéért Alapítványt**, melynek rövid távú célkitűzése az, hogy Szeged város fiataljai ne csak a nagy évfordulókon találkozhassanak a tudomány kiváló képviselőivel, hanem rendszeresen legyen lehetőségük rá, erősítve ezzel a tudomány tiszteletét és szeretetét az új generációkban. Azóta a „*Nobel-díjasok és tehetséges diákok találkozója*” rendezvénysorozat keretében tíz különböző rendezvényen, összesen húsz Nobel-díjas előadást sikerült Szegeden megszervezni, mely Európában is egyedülálló eredménynek számít.

Az Alapítvány hosszú távú célkitűzése, hogy megteremtse Szegeden azokat a feltételeket, hogy Szent-Györgyi nyomdokain folyamatosan a nemzetközi tudományosság élvonalába tartozó kutatók dolgozhassanak a városban, akik közül majd valaki esetleg ismét elnyerheti a Nobel-díjat. Ennek érdekében a Alapítvány legfőbb célja a fiatal tehetségek Szegedre vonzása, illetve a közülük kimagasló kutatói tehetségek Magyarországon tartása. A hosszú távú cél elérésének érdekében az Alapítvány 2013 őszén elindította a **Szegedi Tudós Akadémia Programját**, mely nemzetközi viszonylatban is egyedülálló kezdeményezés, melynek képzési igazgatói posztját 2015-ben Bert Sakmann, Nobel-díjas német fiziológus vállalta el.

A Szegedi Tudós Akadémia tehetséggondozó programja a Szegedi Tudományegyetem, a Magyar Tudományos Akadémia Szegedi Biológiai Kutatóközpontja (MTA SZBK) és Szeged Város Önkormányzata támogatásával érte el azt a szintet, hogy a Programot Magyarország Kormánya 2016-ban támogatásra érdemesnek ítélte (2028/2015. (XII.29) Kormányhatározat). A támogatásnak köszönhetően az Alapítvány 2016. decemberében megvásárolta a Szeged, Vörösmarty u. 3. sz. alatti műemléki épületet, amelyben diákothont és képzési központot hoz létre.

A Program legszélesebb merítési bázisát a hazai középiskolák jelentik, mert a kezdeményezés egyik lényeges újszerűsége, hogy a kutatásban tehetséges diákokat középiskolás koruktól kezdve vezeti végig a tudóssá válás lépcsőfokain. A Szegedi Radnóti Miklós Kísérleti Gimnáziumban működő Természettudományos Oktatási Szaklaboratórium (TERMOSZ Labor), valamint a Hódmezővásárhelyi Németh László Gimnázium és Általános Iskolában

működő Gyulai József Természettudományos Műhely a projektben kiemelkedő szerepet játszanak. Ezek a középiskolai laboratóriumok alaptevékenységükön felül országos központként vállalják komplex biológiai gyakorlatok lebonyolítását az ország minden területéről ideérkező diákok és tanáraik számára. A tehetséges középiskolások kiválasztásához az országot 12 területre osztottuk és minden területen szerződésben állunk egy bázisiskolával. A 12 bázisiskola olyan tanárokat biztosít, akik a napi munkájukon felül foglalkoznak a tehetséges diákok kiválasztásával és folyamatos fejlesztésével, a nekik szóló helyi programok szervezésével.

Az egyetemista korosztályból – felvételi eljárás útján - kerülnek ki a Program ösztöndíjasai. Jelenleg 34 **Szent-Györgyi Hallgató** vesz részt a Programban, ők a Szegedi Tudományegyetem Általános Orvostudományi Karának, Gyógyszerésztudományi Karának és Természettudományi és Informatikai Karának hallgatói, akik tanulmányaik mellett az orvosbiológiai/humán élettudományi kutatások valamely területén kutató munkát is végeznek. Őket segíti és vezeti az a közel 40 **Szent-Györgyi Mentor**, akik a Szegedi Tudományegyetem, vagy a Szegedi Biológiai Kutatóközpont elismert professzorai. Az alapítvány célja, hogy néhány éven belül megteremtse az anyagi, infrastrukturális és szakmai hátteret is ahhoz, hogy a hallgatói létszámot 60 főre növelje.

Az Alapítvány programját **nemzetközi mentorok** és magasan kvalifikált vendégelőadók is segítik, akik rendszeres Szegedre látogatása szintén prioritás. 2017-ben Arthur Konnerth (Brain Prize 2015) német agykutató és Edward Carmeliet belga fiziológus volt a vendégünk, idén tavasszal Anat Yarden a Weizmann Institute of Science professzora látogat el Szegedre.

A Szegedi Tudós Akadémia programjának jövőbeni haszna felbecsülhetetlen. Olyan új képzési rendszert indíthat el, melyre Klebelsberg Kunó óta nem volt példa a magyar oktatás történetében. A tapasztalatok felhasználásával reményeink szerint az Alapítvány a jövőben képes lesz rá, hogy az orvosbiológia/élettudomány mellett további szakterületre (kémia, fizika, matematika, társadalomtudományok) is kiterjessze az iskolarendszer tevékenységét.